

MYRS 25.02.2025 § 48

PPL/27/04.03.01/2025

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 1/ OKM

Erityistavoite: 1.1

Hakemusnumero: 405625 ja 405626

Hakija: Oulun ammattikorkeakoulu Oy

Osahakija: Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Toteutusaika: 1.5.2025 – 30.4.2027

Toteuttamisalue: Oulu

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Sosiaali- ja terveysalan haasteellinen tilanne kannustaa hyvinvointialueita ja muita palvelutuottajia lisäämään digitaalisia ratkaisuja ja kiinnittämään entistä enemmän huomioita sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalveluiden ja teknologian vaikuttavuuteen ja käytettävyyteen kestävän kehityksen periaatteet huomioiden. Tämä puolestaan haastaa terveys- ja hyvinvointiteknologiayrityksiä konkretisoimaan käyttäjien saamaa hyötyä uusien teknologiaratkaisujen osalta.

SoTek -Vaikuttavaa hyvinvointia ja kasvua teknologiainnovaatioilla -hankkeessa tuotetaan terveys- ja hyvinvointiteknologiayrityksille konkreettisia työkaluja, joiden avulla heidän on helpompi kehittää palveluita ja teknologiaa, jotka vastaavat sote-alan ja kuluttajien tarpeisiin sekä kestävän kehityksen vaatimuksiin.

Hankkeen tavoitteet:

1. Hankkeessa kehitetään yrityksille Digi-HTA Lite –itsearviointin menetelmä, hyödyntäen kehitettäviä ja olemassa olevia työkaluja. Menetelmän avulla voidaan suunnata yritysten tuotekehitystä parempaan suuntaan itsenäisesti jo ennen varsinaista ulkoisten asiantuntijoiden suorittamaa Digi-HTA-prosessia ja täten varmistaa entistä varhaisemmassa vaiheessa tuotteiden soveltuvuus sote-alalle.

Digi-HTA-menetelmä; Terveystieteiden menetelmien arviointi HTA (Health Technology Assessment) on näyttöön perustuva toimintamalli menetelmän soveltuvuudesta terveydenhuollon käyttöön. Digi-HTA-arvioinnin avulla teknologiayritys voi osoittaa digitaalisen tuotteen tai palvelunsa

soveltavuuden sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöön tai hyvinvoinnin edistämiseen. Arvioinnin avulla yritys saa puolueettomien asiantuntijoiden arvion tuotteestaan.

2. Hankkeessa kehitetään yritysten ja hyvinvointialueen yhteistyönä nopean validoinnin malli, jonka avulla terveys- ja hyvinvointiteknologiayritykset voivat osoittaa tuotteidensa toimintaa tehostavat tai parempaa terveys- ja toimintakykyä lisäävää hyötyä tuovat ominaisuudet. Nopean validoinnin mallilla saadaan näyttöä uusien teknologiaratkaisujen hyödyistä ja soveltavuudesta palvelutuotantoon.

3. Hankkeessa tuotetaan terveys- ja hyvinvointiteknologisten tuotteiden käytettävyyden arviointiin menetelmäohje, jota yritykset voivat hyödyntää tuotekehityksessä. Menetelmäohje tukee yrityksiä huomioimaan käytettävyyteen liittyvät tarpeet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mikä nopeuttaa käyttäjille sopivan lopullisen tuotteen valmistumista ja tehostaa siten yrityksen tuotekehitystä.

4. Hankkeessa tuotetaan kestävästä kehitystä tukeva itsearvioinnin menetelmä tuotekehityksen edistämiseksi. Menetelmää voidaan käyttää jo varhaisen tuotekehityksen vaiheessa. Toimenpiteiden tuloksena syntyy sekä yrityksiä että terveys- ja hyvinvointialan pilotointi- ja kokeilu ympäristöjen käyttöön kestävästä kehityksen arviointityökalu.

Hankkeen työpaketit ja toimenpiteet:

TP1 Digi-HTA Lite itsearvioinnin toimintamalli tukemaan yritysten tuotekehitysprosessia Päävastuu: Pohde

Työpaketissa yksi kehitetään käyttäjälähtöisesti Digi-HTA arviointimenetelmästä pohjalta "Digi-HTA Lite" itsearvioinnin toimintamalli, jolla yritys pystyy tunnistamaan oman tuotteensa keskeiset puutteet ja kehittämiskohteet jo tuotekehityksen ideavaiheesta alkaen.

-1.1 Palautteen kerääminen ensimmäisestä arviointimalliversiosta

Avoin kutsu yrityksille webinaariin ja antamaan palautetta prototyypistä. Palautetta kerätään kahdenvälisissä tapaamisissa ja sähköisellä kyselyllä. Tiiviillä yhteydenpidolla varmistetaan alusta lähtien yritysten sitoutuminen uuden itsearvioinnin toimintamallin kokeiluun.

-1.2 Prototyypin muokkaaminen ja tarvittaessa uusi palautekierros (samalla tavoin kuin aiempi palautekierros).

-1.3 Toimintamallin saattaminen julkaisukuntoon.

TP2 Nopea validointi digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton edistäjänä Päävastuu: Pohde

Työpaketissa kaksi kartoitetaan olemassa olevia terveys- ja hyvinvointiratkaisujen validoinnin sekä vaikuttavien ja vastuullisten hankintojen käytäntöjä ja kehitetään niiden perusteella nopean validoinnin malli. Mallin avulla yritykset voivat osoittaa kunkin hankinnan kohdalla tuotteidensa toimintaa tehostavat tai parempaa terveyshyötyä tuovat ominaisuudet

-2.1 Pohde kartoittaa sote-alan parhaat käytännöt uusien terveys- ja hyvinvointiratkaisujen validointiin kestävästä kehityksen näkökulmasta huomioiden. Kartoitus kirjallisuuden avulla ja haastattelemalla alan asiantuntijoita

-2.2 Pohde kartoittaa sote-alan parhaat käytännöt vaikuttavien ja vastuullisten hankintojen toteuttamiseksi haastattelemalla markkinoilla toimivia yrityksiä, yhdistyksiä ja asiantuntijaorganisaatioita.

-2.3 Pohde määrittelee vaikuttavan hankintaprosessin vaiheet ja validointiin tarvittavat arviointikriteerit hankinta- ja käyttäjäasiantuntijoiden kanssa yhteisissä työpajoissa (3–5 työpajaa)

-2.4 Nopean validoinnin mallia testataan uusien teknologiaratkaisujen hankintaprosesseissa. Testauksessa kokeiltavat ratkaisut voivat olla esimerkiksi terveysteknologia-laitteita tai ohjelmistoja ja ne valitaan tarveperustaisesti hankkeen kannalta soveltuvista hankinnoista (2–4 pilottia). Testausten tulokset eivät vaikuta todellisiin hankintapäätöksiin, vaan testaus suoritetaan irrallisena varsinaisesta hankintaprosessista. Pohde laatii ohjeen ja koonnin tuloksista.

-2.5 Pohde laatii lopullisen nopean validoinnin mallin P-Pohjanmaan kliinisten käyttäjä- ja hankinta-asiantuntijoiden kanssa mallin testauksesta saadun palautteen perusteella.

TP3 Laatu sosiaali- ja terveydenhuollon teknologioiden kehittämiseen ja käyttöönottoon Päävastuu: Oamk Osatoteuttajat: Pohde

Työpaketissa kolme selvitetään, mitkä kestävän kehityksen näkökulmat korostuvat terveys- ja hyvinvointitekniikan tuotekehityksessä ja mitkä ovat sote-palveluntuottajien tarpeet kestävän kehityksen osa-alueiden suhteen heidän hankkiessaan teknologiatuotteita. Toiseksi selvitetään lääkinnällisten laitteiden käytettävyyssstandardin soveltamista erityisesti varhaisen vaiheen tuotekehitykseen. Lopputuotteena laaditaan yritysten ja testbedien käyttöön kestävän kehityksen arviointityökalu sekä mm. käytettävyyssstandardia IEC623 66-1 hyödyntäen menetelmäohje käytettävyyden arviointiin tuotekehityksen tueksi.

-3.1 Oamk selvittää kirjallisuuden ja asiantuntijahaastatteluiden avulla kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen liittyviä olemassa olevia standardeja ja mittareita. Oamk ja Pohde perehtyvät lääkinnällisten laitteiden käytettävyyttä ohjaaviin standardeihin ja säädöksiin, erityisesti Oamk ja Pohde arvioivat selvitysten pohjalta sisältöä ja laativat sisällöstä koonnit.

-3.2 Tehdään nykytilankartoitus haastatteluilla teknologiayritysten ja sote -palveluntuottajien osalta siitä, millaisia työkaluja ja mittareita he käyttävät kestävän kehityksen huomioimisen osoittamiseen. Yrityskohtaisissa haastatteluissa selvitetään yrityksiltä myös sitä, kuinka he ovat käyttäneet lääkinnällisten laitteiden käytettävyyssstandardia tuotekehityksensä tukena ja mitkä osa-alueet ovat osoittautuneet keskeisimmiksi huomioida tuotekehityksen varhaisessa vaiheessa. Vastuut: Oamk laatii haastatteluohjeistuksen. Oamk ja Pohde toteuttavat haastattelut yhdessä ja laativat yhteenvedot.

-3.3 Oamk laatii edellisten toimenpiteiden pohjalta alustavan version kestävän kehityksen arviointityökalusta.

-3.4 Oamk ja Pohde laativat alustavan version terveys- ja hyvinvointitekniikan laitteiden käytettävyyden arviointiin laadittavasta menetelmäohjeesta.

-3.5 Arviointityökalun ja menetelmäohjeen luonnoksien käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä testataan yhteistyössä yritysten kanssa. Menetelmäohjeen testausta varten etsitään yrityksiä, joilla on jo kokemusta lääkinnällisten laitteiden käytettävyyssstandardin hyödyntämisestä omassa

tuotekehityksessään. Arviointityökalun testauksessa voidaan hyödyntää myös muita tämän toimialan yrityksiä. Arviointityökalun testauksesta vastaa Oamk, menetelmäohjeen testauksesta vastaa Pohde.

-3.6 Kestävään kehitykseen liittyviä tapahtumia/webinaareja (3–5 kpl). Tapahtumissa tuodaan yrityksille ja sote-toimijoille tietoa kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen liittyvistä teemoista esim. EU:n vastuullisuusraportointi, kiertotalous, hiilijalanjälkilaskenta, sosiaali- ja terveydenhuollon planetaarinen viitekehys. Oamk vastaa toimenpiteestä.

-3.7 Oamk ja Pohde laativat lopulliset versiot arviointityökalusta ja menetelmäohjeesta. Pohde päivittää Digi-HTA-arviointikriteerit huomioimaan kestävä kehityksen näkökulmat soveltuvin osin.

TP4 Viestintä Päävastuu: Oamk Osatoteuttajat: Pohde

Työpaketti keskittyy hankkeen toimenpiteiden ja tulosten jakamiseen. Järjestettävät tapahtumat ja webinaarit ovat kaikille avoimia ja maksuttomia.

-4.1 Viestintäsuunnitelma: Oamk koordinoi suunnitelman toteutuksen, Oamk ja Pohde laativat suunnitelman yhdessä.

-4.2 Viestintämateriaalit: Kumpikin hanketoteuttaja tuottaa viestintäsuunnitelman mukaista materiaalia.

-4.3 Ajankohtaisviestintä: Sosiaalisen median kanavia hyödynnetään aktiivisesti. Toteuttajat käyttävät organisaatioidensa ja testbediensä somealustoja. Viestinnässä hyödynnetään verkostojen ja yhteistyökumppaneiden viestintäkanavia. Toteuttajat esittelevät toimintaa ja tuloksia alan tilaisuuksissa ja messutapahtumissa.

-4.4 Tulostiedotus: Tuloksista tuotetaan julkaisuja, kumpikin osapuoli tuottaa itse ja yhdessä toisen kanssa julkaisuja. Viestinnässä hyödynnetään olemassa olevia verkkosivustoja. Tuloksista viestitään hankkeen tilaisuuksissa.

-4.5 Hankkeen Kick-off-tilaisuus hybriditapahtumana Oulussa. Päävastuullisena Oamk, Pohde osallistuu järjestelyihin.

- 4.6 Hankkeen päivitys- ja tuloswebinaareja sekä kestävään kehitykseen liittyviä webinaareja (4– 6 kpl). Pohde ja Oamk osallistuvat kumpikin suunnitteluun ja toteutukseen.

-4.7 Loppuseminaari hybriditapahtumana Oulussa. Päävastuullinen Oamk, Pohde osallistuu järjestelyihin.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset: 292 002

Ostopalvelut:

Matkakustannukset:

Kone- ja laitehankinnat:

Muut kustannukset:

Välilliset kustannukset: 116 801

Kustannukset yhteensä: 408 803

Kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 327 042

Kuntien rahoitus: 60 875

Muu julkinen rahoitus: 20 886

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 408 803

Hankearviointi, pisteet:34/ 52

Maakuntaohjelman kehittämisteema: KT 4 C

Valmistelija: Aki Lappalainen, 040-502 1851

Esitys

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

MYR:lle esitetään, että se antaa hankkeesta myönteisen lausunnon.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 -ohjelmaa toimintalinjan ”Innovatiivinen Suomi” ja erityistavoitteen 1.1 ”Tutkimus- ja innovaatiovalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen” osalta.

Hanke edistää pk-yritysten tuotteiden ja palvelujen kehittämistä ja kaupallistamista sekä uusien teknologioiden hyödyntämistä.

Hankkeessa tuotettavat menetelmät tukevat terveys- ja hyvinvointiteknologiayritysten tuotekehitystä, TKI-toimintaa ja kasvua. Uudet menetelmät mahdollistavat entistä vaikuttavampien palveluiden ja tuotteiden kehittämisen ja avaavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Hanke tukee myös sote-palvelutuottajien mahdollisuutta arvioida tuotteita ja palveluita ennen niiden hankintaa. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022 - 2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 4 (Kansainvälisesti houkutteleva ja menestyvä Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen C (Verkostoitunut innovaatiotoiminta ja vahvat ekosysteemit ja TKI -toiminta) osalta.

Lisäksi hanke on Pohjois-Pohjanmaan huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden toimeenpanosuunnitelman sekä Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen mukainen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.